

نکاتی پیرامون مالیات بر ارزش افزوده

◆ مهدی مدرسی

مالیات بر ارزش افزوده از انواع مالیاتهایی است که در اغلب قریب به اتفاق کشورهای جهان وجود دارد. در ایران اما این مالیات به تازگی وضع شده است و مراحل اولیه خود را طی می‌کند. از این رو دوره‌های آموزشی و آشنایی متعددی در این زمینه برگزار شده است و به منظور ادامه فرهنگ‌سازی در آینده نیز دوره‌هایی برگزار خواهد شد.

در جریان دوره آموزشی «مالیات بر ارزش افزوده» که توسط انجمن مدیران مالی حرفه‌ای برگزار گردید، سئوالاتی از سوی شرکت‌کنندگان مطرح شد که با توجه به اهمیت موضوعات مطروحه، از جمله اینکه سئوالات عنوان شده ناشی از مشکلات مبتلابه مدیران مالی است که در اجرا با آن روبرو بوده‌اند، پاسخهای اعلام شده از سوی سازمان امور مالیاتی برای آگاهی علاقه‌مندان ارائه می‌شود.

انجمن محترم مدیران مالی حرفه‌ای ایران
با سلام،

احتراماً عطف به نامه شماره ۸۷/۰۵۲/۴۶۴ مورخ ۸۷/۱۱/۱۹ به اطلاع می‌رساند:

۱- به استناد مقررات موضوع ماده ۱۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده، تاریخ تعلق مالیات در مورد ارائه خدمات عبارت است از تاریخ ارائه خدمت یا تاریخ صورتحساب (صورت وضعیت) هر کدام که مقدم باشد، حسب مورد. بنابراین مأخذ محاسبه مالیات در قراردادهای پیمانکاری، مبلغ متعلق به خدمت ارائه شده مندرج در صورت وضعیت صادره خواهد بود و پیمانکار مکلف است طبق مقررات موضوع ماده ۲۱ قانون مذکور، همزمان با تسلیم اظهارنامه نسبت به پرداخت مالیات و عوارض متعلق به آن اقدام نماید و در صورت تعدیل مبلغ مندرج در صورت وضعیت صادره توسط کارفرما، تعدیلات لازم در مالیات و عوارض دوره

مذکور، و یا دوره آینده حسب مورد اعمال خواهد شد.

۲- در مورد قراردادهای حق‌العملکاری، در صورتی که انجام عملیات براساس قراردادهای معتبر و منطبق بر مقررات موضوعه صورت گرفته باشد و اسناد و مدارک ارائه شده از سوی آمر و حق‌العملکار این موضوع را اثبات نماید، مالیات و عوارض پرداختی یا وصول شده حسب مورد توسط حق‌العملکار در چارچوب قراردادهای منعقد به حساب آمر منظور می‌گردد. بدیهی است چنانچه حق‌العملکار نیز مشمول ثبت نام در این نظام مالیاتی باشد مکلف به وصول مالیات و عوارض از مآخذ حق‌العملکار از آمر خواهد بود. همچنین رعایت ترتیبات صدور صورتحساب به نیابت از آمر یا دریافت صورتحساب به نیابت از آمر الزامی می‌باشد.

۳- مالیات و عوارض معاملاتی که سوخت می‌شوند نیز در صورت ارائه اسناد و مدارک مثبت و احراز موضوع منطبق با شرایط مندرج در بند ۱۱ ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم، قابل کسر از بدهی مالیاتی مؤدیان خواهد بود.

۴- مطابق دستورالعمل و هماهنگی‌های به عمل آمده با سازمان بورس و اوراق بهادار، کارگزاران بورس مکلفند بدون در نظر داشتن محدودیت‌های مندرج در اطلاعیه مرحله اول ثبت نام در این نظام مالیاتی، اقدام به ثبت نام نموده و مالیات و عوارض موضوعه را فقط از مآخذ کارمزد دریافتی از خریداران و فروشندگان سهام مطالبه و پرداخت نمایند.

۵- بنا به اختیارات حاصله از مفاد ماده ۱۸، مقررات این قانون به صورت مرحله‌ای به مورد اجرا در آمده و در حال حاضر نیز تنها مشمولین مرحله اول ثبت نام در این نظام مالیاتی مکلف به اجرای مقررات این قانون از حیث درج مالیات و عوارض ذیل صورتحسابهای صادره و وصول آن از مشتریان می‌باشند (مشمولین مرحله دوم ثبت نام و اجرا نیز از تاریخ ۸۸/۷/۱ مکلف به انجام تکالیف قانونی مربوطه می‌باشند). به منظور اطلاع و اطمینان خریداران کالا و خدمات از این موضوع، سازمان امور مالیاتی اقدام به صدور گواهینامه ثبت نام برای مؤدیان مشمول نموده و خریداران کالا و خدمات با رؤیت گواهینامه مذکور مکلف به پرداخت مالیات و عوارض متعلقه

می‌باشند. همچنین امکان مشابهی نیز در سامانه اینترنتی نظام مالیات بر ارزش افزوده برای کسب تأییدیه مؤدیان ثبت نام شده در نظر گرفته شده است.

۶- مؤدیان مالیاتی موضوع این قانون مکلفند خرید و فروشهای انجام شده طی یک دوره مالیاتی را به موجب اظهارنامه تنظیمی هر دوره اعلام نمایند. بدیهی است که کتمان عمدی یا سهوی بخشی از خریدهای یک دوره در صورتی که مشمول مالیات و عوارض بوده باشند، عملاً به نفع مؤدیان نبوده و مالیات و عوارض پرداختی بابت آن به عنوان اعتبار مالیاتی مؤدی منظور نگردیده و بدهی مالیاتی مؤدی را در زمان تسلیم اظهارنامه افزایش می‌دهد. خاطر نشان می‌سازد عدم مطالبه مالیات و عوارض متعلق به کالا و خدمات مشمول مالیات این قانون از سوی عرضه‌کنندگان، مسئولیتی بر عهده خریداران کالا و خدمات مذکور ایجاد نمی‌نماید.

۷- نقل و انتقال سهام شرکتها مشمول مالیات و عوارض موضوع این قانون نبوده و همچنین افزایش سرمایه شرکتها نیز از مصادیق عرضه کالا یا ارائه خدمت به غیر تلقی نگردیده و مشمول مالیات و عوارض ارزش افزوده نخواهد بود.

۸- مطابق مقررات موضوع ماده ۱۱ این قانون، چنانچه بخشی از عملیات اجرایی قراردادهای منعقد قبل از اجرای قانون، پس از تاریخ اجرای قانون مذکور (۸۷/۷/۱) صورت گیرد، فارغ از پیش بینی یا عدم پیش بینی مالیات و عوارض مذکور در قرارداد منعقد، مشمول مالیات و عوارض بوده و پیمانکار مکلف است مالیات و عوارض را از مآخذ مابه‌ازاء کار انجام شده مذکور ذیل صورت وضعیت صادره درج و از کارفرمایان یا خریداران وصول نماید. لیکن چنانچه با ارائه اسناد و مدارک مثبت محرز گردد که بخشی از قرارداد قبل از تاریخ مذکور عملیاتی و اجرایی گردیده فارغ از تاریخ صدور صورتحساب، مالیات و عوارض مذکور نسبت به آن بخش از قرارداد قابل وصول نخواهد بود.

سازمان امور مالیاتی کشور
معاون مالیات بر ارزش افزوده
نادر آریا